

IPAR és KERESKEDELEM

IPAROSOK, KERESKEDŐK, MEZŐGAZDÁK ÉS ROKONSZAKMÁT ŪZŐK HETI KÖZLÖNYE
A „BAROSS SZÖVETSÉG” SZEGEDI FIÓKJANAK HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön	Laptulajdonos:	Szerkesztő:	Szerkesztőség:
Egész évre 100 K Fél évre 50 „ Negyed évre 25 „	A BAROSS SZÖVETSÉG szegedi fiókja	VIDACS ALADÁR főtitkár	Szeged, Honvéd-tér 8—9. sz. Telefon 15—52.

Harc a szegedi egyetemért

Az új, reánk nézve teljesen elviselhetetlen helyzet, amit a szerencsétlen világháború teremtetett, szükségessé tette, hogy a koronázó és fejedelemsavató két városnak: Pozsonynak és kincses Kolozsvárnak egy-egy egyeteme ideiglenesen megcsonkított hazánk magyar impérium alatt álló más városába helyeztessék át. Bár lelünk mélyén fogant meggyőződésünk, hogy az át-helyezés csak átmeneti és hogy a tudományok két hajléktalan temploma, mint magyar kultúrtenyező hosszabb vagy rövidebb idő alatt vissza fog térni elhagyott városába, azonban addig is elhelyezéséről, gyümölcsöztetéséről okvetlen gondoskodni kell. Visszatérhet egy intézmény régi talajára, de a szellemvilág, mit új helyén meggyökeresztett, élni fog és belőle újabb kultúr-intézmény fog sarjzani.

Ezért kell végtelenségig ragaszkodnunk ahhoz, hogy Szeged városa a hajléktalan egyetemeknek itt való elhelyezése által

egyetemi várossá legyen. Nem azért, hogy Pozsony és Kolozsvár egyetemét önzően elharcoljuk, mert hisz ha e városokkal megint mi fogunk rendelkezni, mi saját magunk leszünk azon, hogy az egyetemek oda visszakerüljenek. A megszállók pusztító munkája után magasztos, nagy nemzeti hivatás vár ezekre ott. Nektünk az ideplántált intézmények itt maradó gyökérhajtásaiért kell minden áldozatot meghoznunk. Ez a tiszta helyzet. Tegyük is meg mindent!

Akik a szegedi viszonyokat ismerik, azoknak fájdalmasan esik, hogy az orvosi fakultást már a tárgyalások elején el kellett ejtenünk. Hej, pedig ezt nemcsak az itteni körülmények követelnék meg, hanem a Délvidéknek Szegedhez, így a mai Magyarországhoz való csatlakozása is. Ugyanis elsőrendű egészségügyi intézmények a leg-hatalmasabb kapcsoló szerv az elszakított részekkel, mert valamint a betegség, úgy a gyógyulásra való törekvés sem ismer országhatárokat. Bábaképezdénket, mint ki-

„Te kereskedő leszel”

Franciából fordította: Vidacs Aladár.

(Folytatás.)

Nem a dugárúként csempészett gyufákról szólok, hanem az állami gyufáról. E vidéken jobban kellene gondolni a gyufára.

— Miért éppen e vidéken jobban? — kérdi Péter.

— Mert az ország szinte hemzseg a csempészekről, akik jó és olcsó árucikkeiket kínálják. Tehát, hogy késztessek a közönséget a francia gyártmányok vételére, jobb árukat kellene készíteniük.

Én nem nagyon sokat törődöm a gyufákkal, én inkább a dohánynal törődöm, folytatá Martin atya. Belgiumban a dohány elárúsítás nem fentartott jog, tehát ott sokkal olcsóbban árúsítják, majd nem ingyen adják ahhoz képest, amit mi fizetünk érte. Ez furcsa, ugyebár? Dacára a vámosoknak és minden övintézkedéseknek, mégis sokat csempésznek. Nos hát, a francia állam, hogy megfélemlítse a csempészeket, a határon ép

annyiért árúsítja a dohányt, mint a dugárusok. Így ezek nem találnak vevőre. Elképzelheted, mily előnyös ez az ottani dohányzókra.

Hanem bizony a mi központi kerületünkig már nem jutnak el a csempészek. Huszszor elcsipik őket, míg ide érnek. Ennek következtében, minthogy az államnak nem kell dugárúktól tartani, az ő közönséges termékeit oly áron adja, amilyenen akarja.

— Igen, igen, mondá Gerard atya, ezek az egyedárusági kiváltságok nem helyes dolgok. De ha már kell ilyeneknek lenni, legalább csak a fényűzési cikkekre állapítanak meg és ne a mindennapi szükséges árukra. A dohányra például inkább ráér, mint a gyufára. Azt el lehet nélkülözni, de ezt nem.

— Ugyan mit akarsz, te öreg Gerard, mindenkinek mindig volna valami kívánni valója. Vegyük úgy a dolgokat, amint vannak és cselekedjünk úgy, ahogy nekünk legjobb. Így nem lesz sok panaszra okunk. Jól vacsoráztunk, a tűz vidáman lobog előttünk, nem adnám most ezt a jó öreg pipámat egy ropogós ezresért.

váló egészségügyi intézményt a délvidekiek mindenkor, mondhatnánk ezrével kerestek fel. Meg kell szereznünk az orvosi fakultást is!

Azonban e főszempont mellett a szegedieknek volna ám még egy kívánságuk: az egyetem megszületésének órája ne legyen semmiféle szegedi már meglevő iskolának utolsó órája. Hagyják meg alapvető kulturintézményeinket, mert Szegeden különösen ma, világért sincs fölösleges iskola. Bár működhetnének mind úgy, mint azt a mai elmaradottság megköveteli.

És most jövőnk mi proouktív foglalkozásuk, gyakorlati emberek: Szeged iparosai, kereskedői és mezőgazdái. A mi óhajunk pedig az, hogy gyakorlati iskoláink, amilyen a kereskedelmi, amilyen főképp a felsőipariszkola az egyetem elhelyezkedésénél sérelmet ne szenvedjenek. Halálos vétek volna, ha ezeket a mai Magyarországon a legnagyobb dédelgetésre méltó intézményeket áldásos közgazdasági működésükben csak egy percre is hátráltatnánk. Multunkban is az volt a nagy hiba, hogy tulajdonul elméletiek voltunk a gyakorlat rovására.

Feltéve, de meg nem engedve, hogy az egyetem nem jön mégse Szegedre, úgy egy a mai helyzetnek megfelelő, gyakorlati irányu gazdasági főiskolát kívánunk, kérünk, követelünk. De követeljük ezt az egyetem mellett is!

XV. FEJEZET.

A fűszeres veszedelme, ha megeszi raktárát.

Igyen elbeszélgettek, mint szoktak az öregek, akiknek már sok emlék, óhaj és kíséret van a hátuk mögött. A patgőz tűz felvidította és jó kedélyre hangolta őket.

Amidőn kilenc órát harangoztak, Martin felkelt. Dacára öreg korának, megtartja jó szokását: öt órákor felkel, kilenckor lefekszik és napjában csak háromszor eszik.

— Jó estét Gerard!

— Jó estét Martin!

— Jó estét Péter, Gerardné asszonyom, üdvözlöm.

Eltávozva, lépései a csendes utcán messze hangzottak. Aztán esőnd.

Útott a lefekvés boldog órája, mondá Péter és máris kereste kézi lámpáját. (A gondos Gerard a tűztől óvakodva nem engedte, hogy lámpát vagy gyertyát használjon.) Éppen fel akart menni szobájába, amikor Gerard őt megállította.

— Minden rendben van, Péter?

— Igen, uram.

Egy érdekes társadalmi kísérlet

A munkakényszer törvénybe iktatása Bulgáriában.

Hallottuk és olvastuk, hogy a szovjet rendszer alatt behozták Oroszországban egy olyan törvényt, hogy mindezen személyek, kik valamely testi fogyatékosság miatt a vörös hadseregben nem szolgálhatnak, ötvenéves korukig bizonyos közmunkákra igénybe vehetők. Labrynak ismeri könyve „Egy kommunista törvényhozás” ezen törvény szentesítése záradékát hozza ugyan, de a törvényt magát nem ismertei.

1920. évi december havában a bolgár törvényhozás azt a szentesített törvényt hirdette ki, hogy minden polgárnak kötelessége időszakra, „személyesen” bizonyos közhatalmú munkát végezni, melyben a hatóság őt kirendeli.

Ezen törvény értelmében minden huszadik életévét betöltött bolgár férfi és minden tizenhatodik életévét betöltött bolgár nő e kötelező munkatörvénynek alá vannak vetve. Kivételt csak a mohamedán vallású nők képeznek, kikra vallási szempontból nem terjesztették ki e törvény hatását. Ezen kötelező munkának célja a társadalmi erő szervezése és hasznosítása a többiermeles és az általános jólét emelése céljából; a polgároknak felelőssége és fenntartani a közügyek iránti érdeklődést és a vagyonos osztályban is a testi munka szeretetét és tisztelőjét; a polgárság anyagi jólétének emelése és erkölcsi tisztaságának megőrzése; önmaguk, embertársaik és az emberi társadalom iránti kötelességeik érzetének felelőssége és ápolása. Ezen célok elérésére meg is tanítja a polgárságot, miképpen végezhet minél eredményesebb munkát a nemzetgazdaság akármely ágában.

A kötelező munkát nemzetgazdasági célokra hasznosítják és leginkább közérdekű intézmények teremtésére és jókarban tartására használják fel.

— A raktár be van zárva, a kulcs eltéve?

— Igen, uram.

— Minden be van jegyezve a régi könyvbe?

— Igen, uram, minden.

— Biztos vagy benne?

— Igen, biztos vagyok.

— Semmit se feleld ki? Nézzünk utána!

— Gondosan ügyeltem, nem találok úgy sem semmit.

— Ez nem lep meg engem, de most én is segítek. Te is épp úgy hibázhattsz, mint más. Mit is hoztattam el én veled a pince lejáró melől ma este?

— Ah! egy üveg cseresznye szeszt!

— És mit hoztál el Márton részére?

— Egy skatulya gyufát.

— Nos hát?

— Mit jelent ez?

— Ez be van írva?

— Nincs uram, hát ezt is be kell írni?

— A raktárból került az ki?

Igen, uram, de ez az ön részére volt.

Na és mit akarsz azzal mondani, hogy ez az ön részemre volt; miért ne kellene ezt is be-

Utak, vasutak, csatornák, vízvezetékek, középületek emelése, város rendezés, folyókák szabályozása, építőanyagok előállítás, erdősítés, az erdőségek gazdaságos kihasználása, új termelési ágak meghonosítása, méhtenyésztés, selyemhernyótenyésztés, ésszerű állattenyésztés, hidraulikus művek létesítése, bányászat, házi szövészetre való oktatás, ruhá- és fehérműgyártás stb. stb. mind ezt pedig szakemberek irányítása és felelős vezetőik felügyelete alatt.

Ezen új törvény igazán demokratikus jellegét különösen az biztosítja, hogy a munka személyesen teljesítendő és helyettesítésnek semmiféle körülmények között helye nincs. Az urnak épügy, mint a parasztnak, a szegénynek épügy, mint a gazdagnak személyesen kell a reá rótt munkát elvégeznie. Csak azok vannak a törvény hatálya alól kivéve, kiket mindennemű testi és szellemi munka teljesítésére képtelenneknek ítélték. A munkaképtelenséget esetről-esetre állapítják meg a hatósági orvosok.

A férjezett nők és a tényleges katonai szolgálattal lévő férfiak szintén fel vannak mentve a közmunkák alól. Aik betegség vagy szellemi gyengeség miatt ideiglenesen fel vannak mentve a közmunka alól, azok vagyonuk, illetve jövedelmük nagyságának arányában közmunka váltásdíj címen egy a törvényhozás által időlegesen megállapított váltásdíjat tartoznak fizetni.

Kíváncsolni vagy más állam kötelékébe lépni csak a közmunka kötelezettség teljesítése után lehet.

A közmunka ideje férfiaknál 12, nőknél 6 hónap.

Akik a földművesiskolát, ipariskolát vagy más szakiskolát végeznek, tanulmányaik idejére fel vannak mentve a munkakötelezettség alól. Azok pedig, akik kimutatták, hogy elagott, kereskedtepen szülőket eltartják, az özvegyek egyetlen gyermekei, továbbá, akik kiskoru, kere-

setképtelen testvéreiket eltartják, a kötelező munkaidőnek csak a felét tartoznak szolgálni azon esetben, ha családjuknak a vagyona olyan kicsi, hogy évi 1500 léva-nál kevesebbet jövedelmez.

A munkakötelezettség elhalasztását elnyerhetik betegek, üdülők, főiskolai hallgatók és a 3 évnél rövidebb szabadságvesztésre ítélt rabok. Azon rabok, akik 3 évnél hosszabb időre vannak elítélve, rabásgük tartama alatt tesznek eleget közmunka kötelezettségüknek.

A törvény esetleges súlyos nemzeti csapások esetére úgy intézkedik, hogy minden férfi a 25 éves kortól a 35 éves korig négy heti rendkívüli közmunkára behívható. Ez azonban csak minisztertanácsi határozat alapján történhetik és foganatosítható úgy az ország egész területére, mint egyes vidékekre, szükség szerint.

A kötelező munkát a férfiak lehetőleg közel a lakóhelyükhöz végzik, de szükség esetén távolabbi vidékeken is kötelesek szolgálatot teljesíteni, nők azonban csak tartózkodási helyükön alkalmazhatók közmunkára.

Ezen törvény rendelkezéseinek végrehajtására a munkügyi minisztérium kebelében egy közmunkaügyi igazgatóságot szerveztek; azonkívül minden kerületi mérnöki hivatal mellett létesítettek egy közmunkaügyi tanácsot, melynek tagjai: a kerületi főnök (főszolgabíró), a mérnök, a gazdasági szaktudós, az erdőfelügyelő, a munkügyi felügyelő, az orvos és az állatorvos. Ezen tanács jelöli ki a teljesítendő munkát, behívja a munkára kötelezteteket stb.; természetesen a közmunkaügyi igazgatóság ezen tanács rendelkezései felbírálja és szükség esetén hatályon kívül is helyezheti. Ezen igazgatóság hatáskörébe tartozik olyan tanfolyamok, iskolák, mintagazdaságok és mintaháztartások létesítése, melyekben a közmunkák teljesítésére berendelték a szükséges elméleti és gyakorlati kiképzést nyerk.

A törvény szigorú bírsággal sújja azokat,

irni? Sőt ezt kétszer be kell írni: először a kézi könyvbe, hogy a raktárból kiadottat, másodsor a házi könyvbe, hogy az általunk fogyasztottat el.

Tudod, mi következne ebből? Az év végén azt mondanám: van ennyi és ennyi cseresznye szeszem; pedig hiányzik belőle egy liter. Igaz, hogy ezt a tévedést megtelem, ha feltart kézikönyv.

Azonban előfordulhat oly eset, hogy feltart után se jöhetek reá. Ha tudni akarom mi be került fönttartásunk, részletezve megtalálom, hogy mit fizettem a péknek, a favágónak, a szabónak stb., de van egy, akinek a számláját nem találom s ez én magam vagyok. Vagy te megjegyezted Péter, hogy nekünk mennyi szappan, kefe, kékítő, hány doboz szardínia kellett az étkezés pótlására, mikor egy-egy vendég jött, mennyi cseresznyeszesz, mint pl. ma este, mennyi kávé, mennyi gyufa. Ha nem vezetek ezekről is nyilvántartást, az év végén meg sem tudom állapítani, hogy nyertem-e az üzletben vagy vesztem.

Tehát az összes cikkek feljegyzendők, amik csak a raktárból bármilyen címen kihozhatók. Sőt fel kell jegyezni azt a 2, 10 vagy 20 soust, amit a kasszából magunk céljaira kivesszünk. Ily gon-

dosság nélkül felelheti a kereskedő mindenét és tönkre mehet. Menjünk, jegyezd be ezt a két mondot tételt, aztán fekdüj le.

Péter engedelmesskedett és szobájába fölmenve, mondá:

— Eppen nem gondoltam volna, hogy főnököm így okos és jó ember. Ő és felesége is igazán szeretne méltó. Később hányszor kellett Péternek visszaemlékeznie rájuk.

„Azt mondták, hogy én az ő fiuk vagyok... írta az anyjának. Mert Péter szüleinek minden héten írt. „Nem szabad elfelednem sem édes anyádat, se jó apádat, mondogatta neki Gerárdné asszony, a szülők annyi gondot szenvednek, hogy gyermekeiket fölnevelhessék. Olykor, mikor e tanácsokat mondogatta, látta, hogy Péter könnyeket morzsol kis becsületes szemében. De a szegény asszony is, mert évek előtt egy nyolc éves fiucsukát veszített el, akit szintén éppen Péternek hívtak.

(Folytatjuk.)

Nem! Nem! Soha!

akik rendelkezéseit be nem tartják.

Nagy érdeklődéssel fogjuk kísérni, hogy ezen törvény meg fog-e felelni a hozzá fűzött várakozásoknak és hozzájárul-e az ország gazdasági újjáteremtéséhez, továbbá képes lesz-e az ifjúságnak értelmi és fizikai modern nevelést adni, a közügyekért való lelkesedést felbrazsítani és ápolni, a közösség és az összetartozandóság érzetét kifejleszteni az emberekben és végül az állam boldogulását elősegíteni.

Ha ez az intézmény beválik, akkor mindenestre a többi ország is sietni fog a bolgár példát követni, de ha nem is koronázza teljes siker, mégis őszinte elismerésünket érdemi a kis Bulgária, mely ilyen radikális eszközökkel siet a háború okozta súlyos sebeit sürgősen meggyógyítani.

Schneider Ferenc.

Dr. Hegedűs Loránd pénzügyminiszter üdvözlöte a Baross-Szövetséghez

Az üdvözlő levél, melyben a jeles miniszter szövetségünket üdvözli, szövegét a következő:

Mélyen tisztelt Elnökség!

Magyar pénzügyminiszteri elhivatásom alkalmával őszinte tisztelettel és bizalommal üdvözölöm az Egyesületet, melynek tagjai baráti melegséggel fordultak felém nehéz küldetésem alkalmával. A megfeszített munkában, erős a hitem s ez tud fog engem vinni minden nehézségben és egész Európa meg fogja látni, hogy a nyomorított ország talpra áll.

Miután az a szándékom, hogy a magyar érdekképviselet bevaló szervezeteivel a jövő elkészítésében a jelen nehéz munkájában állandóan összeköttetésben legyek, e kapcsolatot akként tervezem, hogy 1921. év január 1-e utáni minden szombaton délután 5 órakor a pénzügyminisztérium épületében értekezletet tartok, melyben általában véve a gazdasági életben megnyilvánuló jelenségeket, valamint a kész és készülő intézkedéseket meg fogjuk vitatni.

Tisztelettel kérem az érdekképviseleteket, hogy ezen értekezletekre egy-egy tagot küldjen, szíveskedjenek.

Fogadja a mélyen tisztelt Elnökség őszinte nagyrabecsülésem.

Hegedűs s. k.

Szövetségünk feladata lesz most már az összeköttetést tényleg fenntartani és a kapcsolatot az értekezleten való megjelenéssel szorosabbá és különösen hasznossá tenni. Felkérjük tehát a t. tagokat, szíveskedjenek a gazdasági élet minden ágában felmerülő azon jelenségeket, melyek a

pénzügyi kormányzat keretében orvosolhatók, velünk minden egyes esetben részletesen közölni. Vonatkozhatnak ezek a jelenségek a forgalomra és a fogyasztásra, a kereskedelemre és iparra egyaránt.

Mi ezeket a jelenségeket a központ útján tárgyalás anyagává tesszük és a készülő intézkedéseknél Szövetségünk érdekének megfelelően fogunk indítványokat tenni.

A főakra az előterjesztendő anyag összegyűjtésében igen nehéz feladat hárulni, hisszük azonban, hogy megfelelő körültekintéssel és a tagok munkájának bevonásával oly anyagot tudunk a minden nap szemük előtt lefolyó gazdasági életből kiragadni, melynek feltárása Szövetségünkre s így tagjainkra is előnyös lehet. A káros és orvoslandó jelenségek feltárása különösen szükséges azért is, mert a megfelelő érdekképviseletek mindegyike arra fog törekedni, hogy minél nagyobb anyagot gyűjtsön össze és azokat részére célszerű megvilágításba helyezze.

Emlékezzünk!

Iparos becsület a XVI.—XVII. évszázban

Érdekes és érlekes szokásokok fejlődtek ki az iparosság körében, általában a polgárságban is a felvidéki városok fellendülése folyamán. A polgárra — mint azt már megírtam — igen feltékenyen örködtek. Csak jóhírnevű ember kaphatott polgárrágot. A jó hírnevet bizonyítványokkal és két ismert, jöhrű polgár kezességével kellett bizonyítani. Az iparosokat meg még külön is megbíráta a céh. Azoktól nemcsak általános polgárbeccsületet kívántak, hanem még külön iparosbeccsületet is. A céh az elbírálásnál és büntetéseknel igen szigorú volt.

A céhbe lépni akará bizonyítványokat hozott és kezeselet is állított arról, hogy beccsület, tisztességes iparos. A legesekeiyebe beccsületenlített nagyon elég volt arra, hogy valakit a céhből kizárják. L. csen 1636. december 27-én Brüchen-zweig nevű szarómester itas állapotban (ez időben a városok pallosjogát bírtak és külön hóhéruk volt) és leányával. A mester illetlen módon kezdett udvarolni a leánynak s midőn az elutasította, lerántotta lejáról a kendőt. A céh megudván az esetet Brüchen-zweigot megfosztotta mestertőjogától.

A városi hatóság ugyan közbe vettette magát, de a céh ennek dacára két évig 1638. november 3-ig nem engedte. Oriási torzalkodások után végre ekkor a céh az illetlen szabót visszafogadta, azonban azal, hogy a céhben mindig utolsó lesz, amíg csak él.

Hasonló szigorúsággal jártak el a beccsület-sértő vagy rágalomzóval szemben is. Éért az ipa-

Barabás Lajos kefe-, mesztelő- és
ecset-készítő
Somogyi-utca 12. SZEGED Fekete-házzal szemben.
Allandóan nagy raktárt tartok.

ros százaszorta kényesebb volt szeplőtlen becsületére, mint sokszor igen nagy vagyonára, melyet amazért szívesen feláldozott.

Az értelmes, önképzett ipárosnak a városok önkormányzataiban is igen nagy volt a becsülete. Több feljegyzés emlékszik meg róla, hogy egy-egy ilyen iparost városbíróvá vagy tanácsnökká választottak.

Családi élet.

Az akkor ipart és kereskedelmet üző felvidéki városok polgárait a városi intézmények, a céhszabályok és tarsadalom egyaránt családalapításra utalták. Bíróvá, tanácsnökká csak nős vagy özvegy ember lehetett.

Lőcsé évkönyvei hallatlan eset gyanánt jegyzik f. l., hogy 1678-ban a királyi biztos egy *nőtelen* mészáros legényt *tanácsnökká* választott meg. A nős ipáros több joggal bírt, mint a nőtelen.

Besztercebányának egy XVI. évszáz. végéről való szabályzata szerint a nőtlen és hiteles bizonyítványokkal nem bíró külső vargáknak és szabóknak a városban árulniok nem volt szabad, míg a nősök heti vásárok alkalmával nyílt helyen kirakhatták és eladhatták áruikat. A céhszabályok szerint a mesterré avatottak leggyakrabban a mesterremek elfogadásától egy év és hat heti idő alatt meg kellett nősiük.

Némely céheknél a lakodalomnak vagy legalább a jegyváltásnak felévi időközökben meg kellett történnie, külsőben a mesterré avatott elveszté mesteri jogosultságát s a mesterremek kézfizetését, a mester lakona adását és a díjak lefizetését újra kellett kezdenie.

Rovafelvező: Csarala Dávid.

Tagjaink figyelmébe! A központ felhívása alapján felkérjük tagjainkat, mindenki szíveskedjék mielőbb hozzánk bejelenteni, hogy milyen és mennyi anyagra volna szüksége. A központ a forrásokat felkutatja és a vételt a vevő maga bonyolítja le közbenjöttünkkel. Az ármegállapítás nem a szövetség dolga. — Kínálat ezidőszereint faszén és bádagból van. Igények tehát erre is bejelenthetők. Motor- és cséplőgép-tulajdonosok már most kérjék benzín szükségletüket. A kérelemmel együtt terjesszenek be ide hatósági igazolást arról, hogy a benzínre ipari, illetve mezőgazdasági célra feltétlen szükség van. Az Ausztriára utazó tagjaink részére vizumot is beszerezhetjük, ha az utfelet és 350 korona kész kiadást hozzánk beküldik.

Elnökünk építkezési tervezetét magáévá tette a fővárosi közmunkák tanácsa

Lapunk f. évi második számában, amely január 13-án jelent meg, folytatásképp közöltük elnökünk, *Zigler* Arnoldnak rendkívül értékes tervezetét. E tervezet szerint a padlásthelyiségek volnaak olcsó költséggel és haladós munkával úgy átalakíthatók, hogy az ezuton nyírt lakásokkal a most már türethetetlen lakásínség teljes és megfelelő megoldást nyerne. De mint-hogy a nedves, dohos, sokszor vizzállásos pincék lakói is a száraz egészséges padlás lakásokba volnaak feltelepíthetők, eleje vétetnék a szegény vérünket tizedelő tüdővésznek is. Szólunk kell még arról is, hogy az átalakítások ezernyi munka alkalmat szolgáltatva, éhezőkön segítenének.

Az Új Nemzedék f. év január 28-iki számából olvastuk, hogy a fővárosi közmunka tanács január 27-én tartott tárgyalásán az építési szabályrendelet revíziójával kapcsolatban elhatározta, hogy a házak megfelelő átalakításával megengedik a padlás lakások rendszerezését.

Jól esik megállapítanunk, hogy a mondott fővárosi műszaki szerv bár talán akaratlanul és annak tudata nélkül, *Zigler* elnökünk eszméjét tette magáévá. Amikor az eszme kibontakozik köz-tünk él s amikor a főváros az eszmét elfogadja, reméljük, hogy az engedélyt városunk szabályrendelete is megadja és háztulajdonosaink nemcsak spekulációból, de emberszeretéből is hozzá kezdenek mielőbb az átalakításhoz. Üdvözljük szeretett elnökünket, mint az eszme megteremtőjét.

A protezis ügy

Mint-hogy az egyik tekintélyes szegedi sajtószerv a hadigondozó protezis ügyét lapunk híradása nyomán szó tárgyává tette, hasznosnak véljük az ügy históriáját ismertetni. Nem azért, hogy valakivel polemizáljunk, nisz a felszisszenő meg sem nevezte magát. De meg soha sem volt és lesz szándékunkban polemizálni. Tehát!

A m. kir. népjóléti és munkaügyi minisztérium szegedi hadigondozó irodája 1921. január 15-én kelt 103. sz. iratával megkereste a kereszény iparosok és kereskedők hivatott szakszerveit, a Baross Szövetséget, hogy a hadirokkantak protezis művégtagjai és otópád eszközei javítására valami helybeli jóra való kereszény céget szerződéskötés céljából oda javaslatba hozni szíveskedjék.

Ennek eleget teendő a *Krachtsz* Ferenc szegedi céget, mint megbízható kereszény céget s nevezetesen, mint képzett mechanikust hozták javaslatba. Természetes, hogy a megkeresett

Ez a béke harc a halállal

BACSA PÁL

az „Arany kereszt”-hez.

kézmű és női divat-
:: áru üzlete ::

Csekolics-utca 4. szám.

Baross Szövetség nem hozhatta javaslatba *Deutsch Móri*, nemcsak azért, mert a Szövetségnek nem tagja, de nem is lehet, hanem azért is, mert a hadigondozó igen helyesen, jóra való keresztény céget és erre képzett mechanikust kívánt. Tudvaleg *Deutsch* azonkívül késes és közbírtis. A Baross Szövetségi ennyire idegenekért élt mégsem szabad kívánni.

Az ismeretlen észrevételezővel szemben csak azt kívánjuk megjegyezni, miszerint tévedés az, hogy akár a kamara, akár az ipartestület illetékes szakszállya e tárgya néve össze lett volna hiva. Ez tehát sem a kamara, sem az ipartestületnek nem ügye.

Mi javasoltuk, a hadigondozó elfogadta; minden rendben van.

MOZZANATOK

Fényes esküvő. Mintha a megértés lelke ihlette volna meg iparos és kereskedő világunkat, mondhatnánk óráról-órára ékes beszédés bizonyosságát látjuk annak, hogy ezek a produktív társadalmi osztályok a legtekélyesebb harmoniában igyekeznek társadalmilag is egybeforrni. Kiválóan nagyrabecsült alelnökönknek: *Bruckner* Edénak békés és nagyműveltségű *Macsa* leányának esküszik örök hűséget f. hó 14-én délután 4 órakor a szegedi ág. ev. templomban *Róka* Gyula helybeli jónévi bórkereskedő. Az esküvő tanúi lesznek az örömapa testvér öccse *Bruckner* műszaki tanácsos és *Benedek* Pál tekintélyes bórkereskedő, a vőlegény nagybátyja. A polgári házasságkötés aznap délelőtt 11 órakor lesz. Isten bőséges áldása kísérje e gyönyörű frigyét. A megértés szellemének fényes tanujelét. Fogadják bensőséges üdvözlötünket!

Taggyűlésünk. Rendkívül népes taggyűléstünk volt f. hó 5-én a *Knappe*-féle étterem elköltött helyiségében tartott taggyűlésünk. A legutóbbi választmányi ülés határozatából nemcsak a tagok, hanem azok hozzátartozói is résztvettek. A megjelent hölgyek mosolya, vidám tekintete, a mindennapi gondból e percekben kivetkőztött kedélye egy fölmelegítette az egész társaságot. Mindenkinek éreznie kellett, hogy a férfigondok legalkalmasabb elűzője a hölgyek derűs lelkivilága. A megállapodás értelmében hivatalos ügyek nem tárgyalhattak.

A Baross Szövetség új tagjai. *Maróthy* Bálint autójavító, *Adok* Pál ácsmester, *Rózsa* István cserép és palafod mester, *Flek* János kovácsmester, *Szűcs* Kálmán kovács mester, *Kirchenmayer* János köt-szövő áru gyár. *Zavagyl* György műszerész, *Csury* Ferenc órás és ékszerész, *Kovács* L. Nándor órás és aranyműves *Ma-zula* Antal szeszgyár vezető.

A Nosztrifikálásról. A magyar államadóságot nosztrifikálásról szóló rendelet értelmében a gyámpénztárnál őrizetben lévő magyar államadósági címletek nosztrifikálásának előkészítése az illető gyámpénztárnál történik. Minthogy a gyámsági felügyelet alatt állók (gyámságok

és gongnokoltak) gyámpénztárban kezelt címletek nosztrifikálását a gyámságoknak és gondnokoknak kell kérelmezni, az árvaszék szigorúan utasítja az összes gyámságokat és gondnokokat, hogy a szükséges lépéseket tegyék meg. Vagyoni kárterítés felelőssége mellett jelentkezzenek a megfelelő gyámpénztárnál, ahol a szükséges felvilágosításokat és utmutatásokat megadják. A költségek fedezése céljából a címletek névértékének felszálaléka a gyámpénztárba befizetendő. Amennyiben a gyám, vagy gondnok hibájából a nosztrifikálás elmarad és a kötvény elértékeledik, úgy a gyámpénztár az illető mulasztó ellen megindítja a kárterítési eljárást. Utbaigazítást ad a gyámpénztár, az árvaszéki elnök, vagy a közgyűmi hivatal.

A kovácszsén. Valóságos isten áldás a Baross Szövetség tagjaira az a nagymennyiségű kovácszsén, melynek kiosztása még részben most is folyamatban van. Az üzemekhez képest arányos mennyiségben kaptak belőle a szakiparosok. Az agilis Építőipari rt. ismét új szállítmányokat vár. Igények a szövetség irodájában előre bejelenthető a 15—52 telefonon.

Az üzleti tisztesség védelme. Valami van a levegőben. A kereskedelmi és ipari irányadó szervek, de a törvényhozás is szükségét látja, hogy az üzleti tisztesség védelmére siessenek. Miért? — Ők tudják, de annyi bizonyos, hogy a többiek között a budapesti kereskedelmi és iparkamara is alkotott jurt; az üzleti tisztességtelen verseny bűneseteiben a kamara véleményét kívánják döntőnek. Helyes de akkor a Baross Szövetség fogja megalkotni a kamarák vezetőségét a saját képerre és hasonlatosságára.

Tengeri kereskedelmi hajóink az antant-hoz kerülnek. A békeszerződés egyik legsúlyosabb pontja ez. Kötelezve vagyunk minden folyami hajót, mely 1914. július 28 óta az államnak vagy magános magyar birtokába jutott, az antantnak természetben visszaadni. Ha veszteségük fedezve nem lesz, folyami járműveink 20 százalékat is át kell engedni.

Adózók figyelmébe. A kőzadók kezelése tárgyában érvényben levő miniszteri utasítás értelmében az adózók adófizetési halasztást rendszerint nem igényelhetnek. A folyó adóra nézve azonban az esetben, ha adózó időleges fizetési képtelenségét igazolja és az államkincstár érteke veszélyeztetve nincs, fizetshasználat engedélyezendő, és csakis félévi időtartamra és nem az illető adóév végén túl. Ez iránt közvetlenül a pénzügyigazgatósághoz lehet folyamodni.

A dohánytermesztési engedélyek csakis bőségekben való termelésre adhatók azoknak, kik mezőgazdasági termeléssel hivatásszerűen foglalkoznak. A termelő saját termései dohányát csak pipadohányként használhatja és minden palánta után két korona illetéket tartozik fizetni előzetesen. Aki a kincstár számára termel előzetesen, visszatérhet önmagának és családjának bizonyos mennyiséget. Egy termelő 200 palánta ültetésére kaphat engedélyt.

Értesítés. Értesítjük a tagtárs Urakat, hogy a Felszámoló Hivatal az Anyagértékesítő Intézet Rt. után a következő tárgyakat fogja zártkörű versenyfolytatás útján értékesíteni: 2 drb. szénagyűjtő, 33 drb. kapáló eke, 4 drb. aratógép, 5 drb. töltőgép ekefeje, hiányos és használt, de javítható állapotban. Versenyfolytatási feltételek Szövetségünk titkárságában megtekinthetők, ajánlat február 15-ig adandó be az Anyagértékesítő Intézet Rt. Igazgatóságához. (VI. Rózsa-u. 61.) A fenti gépek megtekintésére engedély Szövetségünk központi titkárságánál kapható.

A különböző keresetek külön megadottatása. A közigazgatási bíróság az 1875. évi XXIX. törvény 3. §-ának magyarázataként kimondta, hogy: borkereskedés és borügynökség egymástól különálló foglalkozások s mindkét foglalkozás önállóan esik III. oszt. kereseti adóztatás alá. (36,767—1918. P. sz.) A bor leparolásából származó kereset a borkereskedésből származó keresettől különböző kereset s így a borkereskedés után kivetett III. oszt. kereseti adóval érintve nincs, hanem külön vonandó kereseti adó alá. (1124—1920. P. sz.) A bor leparolásából származó kereset nincs érintve a szőlő után fizetett földadóval s így III. oszt. kereseti adó alá esik. (29,501—1918. P. sz.)

— Állást foglalkozást kaphatnak a hatósági munkaközvetítő útján (Templom-tér 8. sz. I. em. telefon 9—73 sz.) 600 fakitermelő, 3 kovács, 18 szabadkézi korongos, (fazekas) gépkorongos, gipsz (modell) esztélygályos és formázó, 26 bognár, 1 faszobrász, 3. kádár, 1 kalapos, 3 kosárfonó, 4 timár, 5 kötélgyártó, 1 kötszővő, 3 szövő, 1 kárpitos, 1 borbély, 2 eszmadia, 39 kubikos, Tanoncok: timár, bádgos, asztalos, cipész, bognár, kádár, kovács, lakatos. Női osztályon: mind. házi alk. mind. főzőnő, szobaleány.

**Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — menyország.**

Vénig Gyula

Gizella-tér 3. sz.

készít elsörendű anyagból
a legdivatósabb kivitel-
ben cipőket, színes baga-
riákból nagy választék.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen!

Szvaton és Kucsos

műszaki vállalat.

Mezőgazdasági gépek.

Üzemanyagok.

Iroda: Petöfi Sándor-sugárút 22.

Műhely: Feketesas-utca 22.

Házhoz járó

magán-tanításra

ajánkozik elemi-, polgári iskoláz, vagy
gimnáziumi alsóbb osztályu tanuló mellé a
német nyelvben is jártas átlami igazgató-
tanító. Cím a kiadóhivatalban.

„CYLOL“ fagysszesz

a világ legbiztosabb

fagyás elleni szere.

Kapható a **HATTYU** drogériában

NEMECZ-nél Tisza Lajos-körút
73. szám alatt.

Telefon 3—41.

Telefon 3—41.

Férfi és női szövetek,

sejlemek, granadinok,

farsangi ujdonságok,

teveszőr kabátokban és harisnya-

különlegességekben

óriási választék

KETTING JÁNOS divatruháza

Kigyó-utca 2.

a Belvárosi-kávéház mellett.

SZEGEDI ÉPÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Iroda: Károly-u. 11. Telefon 2-28.
Telep: A Petőfi Sándor-sugaruti vá-
mház mögött. Telefonszám 9-47.

elvállal minden szakmába vágó építkezési munkálatok tervezését és kivitelét. Anyagraktárban, a Petőfi Sándor sugaruti vá-
ház mögött, építési anyagok, úgymint mészház, cement, fűrészes áru, beton áru, kátránypapír, fedőlemez, tűzfifa, faszén kapható.

FRIEDRICH JÓZSEF

TEGYENRUKÁZAI ÉS HADFELSZERELÉSI INTÉZETE
TELEFON 1433 SZEGED, TELEFON 1433

DUGONICS-TER 11. SZÁM ALATT.

Bruckner Testvérek

vasáruháza, Szeged

Kossuth Lajos-sugaruti és
Tisza Lajos-körút sarkán.

Telefon 226.

Ajánlunk vas, acél, ércnemű és konyha-
felszerelési cikkeket. — Nagy raktár
„Folytonégő” kályhákban. „Lándzsa
kályhagladia”-or. Épület és butorvasa-
lás, carbid és mindentféle gazdasági
eszközökben

Jutányos árak, pontos kiszolgálás!

Piskolty Károly

uri szabó

Szeged, Zrínyi-utca 14. sz. I. em.

KOCSIS FERENC

lúszter és csemege kereskedő

SZEGED

Takaréktár-u. Gróf-palota

Telefon 452.

Kotlár Rudolf és Hajdu József

fényező mester

iparművészeti rajzoló

Festő- és Falpari Vállalata
Szeged, Csongrádi-palota

Mintaraktár Takaréktár-u. 8.

Telefon 287

Iparszép: Polgár-utca 24 sz

Telefon 287

Gárgyán Imre és Fia

borkezeskedő és szőlőbirtokos

SZEGED, Kórház-utca 13.

Telefon 11-45.

Telefon 11-45.

Mezey és Társa

vaskereskedése

Szeged, Feketesas-utca.

Legelőcsőbb bevásá-
lási forrás kályhák-
ban, konyhae-
nyekben és min-
den ipar részére
szerszámokban
ugyszintén vadászati cikkeken.